

«MOTTAKERNAVN»

«KONTAKT»

«ADRESSE»

«POSTNR» «POSTSTED»

Saksbehandler, innvalgstelefon

Synnøve Spinnangr, 37 01 78 83

Smittevernloven og lokale forskrifter

Statsforvalteren i Agder viser til brev datert 17.11.2021 som gjelder samme forhold. Dette er en oppdatert versjon av samme brev.

I forbindelse med at omikronvarianten av koronaviruset sprer seg i samfunnet erfarer Statsforvalteren at det i flere kommuner treffes hastevedtak eller vedtak om lokale forskrifter som går videre enn de nasjonale reglene og anbefalingene.

De viktigste nasjonale anbefalingene og reglene nå er: (endringer kan komme 14.1.2022)

- Krav om smittekarantene og isolasjon for smittede og voksne nærkontakter med noen unntak
- Karantenefritak i arbeidstiden for noen yrkesgrupper
- Innreisekarantene og testkrav
- Jevnlig testing ved høyt smittetrykk
- Bruk av karantenehotell og «egnet bosted» hos arbeidsgiver gjennom karanteneperioden
- Regler for arrangementer og smittevernfarelig forsvarlig drift
- Krav til serveringssteder
- Skjenkestopp
- Stenging og begrensninger for enkelte virksomheter og fritidsaktiviteter
- Trafikklysmodellen på skoler og barnehager
- Hjemmekontor
- Munnbindbruk
- Avstandskrav
- Mulighet for bruk av koronasertifikat

Mange av tiltakene er begrunnet i at en må unngå overbelastning av helsetjenesten ved at for mange blir smittet og syke.

Samtidig er det uttrykkelig uttalt fra sentrale myndigheter at barn og unge i størst mulig skal skjermes fra tiltaksbyrden. Dette viser seg bla. ved at barn under 18 år, samt ansatte i skoler og barnehager er unntatt fra smittekarantene for at skoler og barnehager i størst mulig grad skal gi barn og unge et godt pedagogisk tilbud. Videre skal de så langt det er mulig få opprettholde sine fritidsaktiviteter.

De nasjonale reglene gir mindre behov for særskilte lokale forskrifter og hastevedtak, men det kan oppstå lokale situasjoner som gir behov for lokale eller regionale tiltak som er strengere enn de nasjonale reglene.

Helse- og omsorgsdepartementet har i [revidert Rundskriv I-6/2021 om kommunale smitteverntiltak](#) gitt veiledning om ulike aktuelle lokale tiltak, grunnlag for lokale smitteverntiltak inkl. bruk av hastekompetanse og formalia for utforming.

Kommunens hjemmel for å fatte vedtak om lokal forskrift med formål å forebygge en allmennfarlig smittsom sykdom eller for å motvirke at den blir overført, finnes i smittevernloven §§ 4-1, jf 1-5, og forvaltningsloven kap VII. Når tiltak ikke lenger er nødvendig skal det straks oppheves eller begrenses, jf. smittevernloven § 4-1 femte ledd.

Smittevernloven § 1-5 regulerer grunnleggende krav ved iverksetting av smitteverntiltak. De skal være medisinskfaglig begrunnet, forholdsmessige og nødvendige, og det skal legges vekt på frivillig medvirkning. Videre er det i revidert Rundskriv I-6/2021 (utdrag) bla. fastsatt regler for lokale tiltak: *Lokale tiltak må være begrunnet i et særlig lokalt behov, for eksempel som følge av stort lokalt smittepress eller mangel på ressurser.*

I den medisinskfaglige begrunnelsen må det tas utgangspunkt i smittevernfaglige vurderinger fra Helsedirektoratet og Folkehelseinstituttet, og lokale medisinskfaglige vurderinger av kommunelegen. Dersom det i kommunen vurderes at det er nødvendig å fravike nasjonale anbefalinger ved å innføre strengere tiltak, må det gis en særskilt begrunnelse med utgangspunkt i lokale konkrete forhold.

Når kommunen vurderer at det er nødvendig med lokale smitteverntiltak bør det i første omgang vurderes gitt i form av anbefalinger som bidrar til frivillig medvirkning. I dette ligger også å forsterke / understreke betydningen av de nasjonale anbefalingene. Om dette ikke gir ønsket effekt kan det være nødvendig med kommunal forskrift eller enkeltvedtak/hastevedtak. Forvaltningsloven kapittel VII gjelder forskrifter, og inneholder regler om utredningsplikt, høring og uttalelser fra interesserte i § 37. Utredningsplikten innebærer at forvaltningsorganet skal påse at saken er så godt opplyst som mulig før vedtak treffes.

Kommunen kan ikke utelukkende vedta lokale forskrifter av forebyggende hensyn, men må begrunne tiltakene utfra den lokale smittesituasjonen og hensynet til forsvarlig drift av helse- og omsorgstjenestene på alle nivå. *Kommunen må, før det innføres lokale forskrifter, gjennomføre og dokumentere en risikovurdering og begrunne forholdsmessighet og nødvendighet.* Videre forventer Statsforvalteren at kommunene tar kontakt med FHIs utbruddsgruppe før ev. lokal forskrift/hastevedtak fattes

Smittevernloven er en fullmaktslov som skal sikre at nødvendige tiltak iverksettes og samordnes, og den er samtidig en rettssikkerhetslov som skal sikre innbyggerne grunnleggende rettigheter. Enkelte av tiltakene som kan være aktuelle etter smittevernloven § 4-1, medfører begrensinger i grunnleggende rettigheter. Inngrep i menneskerettighetene må ha tilstrekkelig hjemmel i lov, ivareta et legitimt formål og være forholdsmessig. Når en kommune vedtar forskrift med hjemmel i smittevernloven, blir overtredelser av forskriften straffbare, jf. smittevernloven § 8-1. Begrunnelsen for å iverksette slike tiltak blir derfor veldig viktig.

Nå har befolkningen generelt god beskyttelse gjennom vaksinen, og studier av omikronvarianten viser at den er mer smittsom enn deltavarianten, men at den mest sannsynlig gir mindre sykdomsbyrde. I en situasjon med økende smitte i samfunnet må kommunene vurdere ved hvilket

smittenivå og ved hvilken belastning på tjenesten det er nødvendig å iverksette tiltak for å hindre at smittetrykket og tiltakene gir dramatiske konsekvenser for kritiske samfunnsfunksjoner. Det må forventes økende smitte og målet er nå å flate ut smittekurven, ikke «slå ned». Fokus bør også være på «hvordan holde folk i jobb» gjennom test som alternativ til karantene, og som alternativ til å måtte holde seg hjemme «ved symptom» dersom allmentilstanden er god. Fra neste uke vil Agder etter Statsforvalterens påtrykk få tildelt flere tester enn etter befolkningstallet.

Nødvendighetskravet skal ha sammenheng med effekten av tiltak. Det er klart at alle tiltak som skjermer mot kontaktpunkter, *kan* ha en effekt. Det er imidlertid ikke nok at tiltakene til en viss grad kan forventes å ha noe eller en viss effekt. Når det nå er flere nasjonale tiltak som gjelder, er det bare i unntakstilfeller at det skal være nødvendig med lokale forskrifter for å sikre forsvarlige kommunale tjenester.

Statsforvalteren minner om at alle lokale forskrifter skal sendes Statsforvalteren og publiseres på Lovdata. Det samme gjelder endring og opphevelse av forskriften, jf. forvaltningsloven § 38. Videre har kommunen en plikt til å sikre at befolkningen er tilstrekkelig informert.

Statsforvalteren har fått i oppgave av Regjeringen å følge med på lokale tiltak/forskrifter, og veilede kommunene. Ved behov skal det gjøres lovlighetskontroll etter lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven) av 22. juli 2018 nr. 83 § 27-1. Statsforvalteren kan etter § 27-1 andre ledd selv ta initiativ til lovlighetskontroll.

Aktuelt i denne sammenheng er lokale forskrifter eller vedtak etter smittevernloven § 4-1, samt forvaltningsloven Kap. VII som har egne regler om forskrifter.

Med hilsen

Anne Sofie Syvertsen (e.f.)
fylkeslege

Synnøve Spinnangr
seniorrådgiver
Helse- og sosialavdelingen

Dokumentet er elektronisk godkjent

Mottakere:

Åmli kommune	Gata 5	4865	ÅMLI
Lindesnes kommune	Nordre Heddeland 26	4534	MARNARDAL
Grimstad kommune	Postboks 123	4891	GRIMSTAD
Flekkefjord kommune	Kirkegaten 50	4400	FLEKKEFJORD
Farsund kommune	Postboks 100	4552	FARSUND
Birkenes kommune	Postboks 115	4795	BIRKELAND
Valle kommune	Postboks 4	4746	VALLE
Iveland kommune	Frikstadveien 20	4724	IVELAND

Hægebostad kommune	Birkeland	4595	TINGVATN
Gjerstad kommune	Gjerstadveien 1335	4980	GJERSTAD
Vennesla kommune	Postboks 25	4701	VENNESLA
Risør kommune	Postboks 158	4952	RISØR
Lyngdal kommune	Postboks 353	4577	LYNGDAL
Evje og Hornnes kommune	Kasernevegen 19	4735	EVJE
Bykle kommune	Sarvsvegen 14	4754	BYKLE
Arendal kommune	Postboks 123	4891	GRIMSTAD
Tvedestrand kommune	Postboks 38	4901	TVEDESTRAND
Åseral kommune	Gardsvegen 68	4540	ÅSERAL
Vegårshei kommune	Molandsveien 11	4985	VEGÅRSHEI
Kvinesdal kommune	Nesgata 11	4480	KVINESDAL
Sirdal kommune	Tonstad	4440	TONSTAD
Bygland kommune	Kommunehuset	4745	BYGLAND
Kristiansand kommune	Postboks 4	4685	NODELAND
Froland kommune	Frolandsveien 995	4820	FROLAND
Lillesand kommune	Postboks 23	4791	LILLESAND